

SIKKERHEDSDATABLAD

1. Identifikation af stoffet/materialet og selskabet/virksomheden

Produktets navn og/eller nummer	: HEMPALIN ENAMEL 52140 5214010000	PR.-Nr.: 1734920
Firmanavn og adresse	: Hempel A/S Lundtoftevej 150 DK-2800 Kgs. Lyngby Denmark Tel.: 45 93 38 00	Telefonnr. i nødstilfælde: 45 93 38 00 Se punkt 4 Førstehjælp.
Produkttype	: Alkyd emalje	
Anvendelsesområde	: Metalindustri, skibe og skibsværfter.	
Udgivelsesdato	: 06-07-2005.	
Dato for forrige udgave	: 19-01-2004.	

2. Sammensætning/oplysning om indholdsstoffer

Stoffer, der udgør en sundheds- eller miljøfare i henhold til direktiv 67/548/EØF om farlige stoffer

Navn på indholdsstof	CAS-nr.	%	EF-nummer	Klassificering
mineralsk terpentin	64742-88-7	30 - 40	265-191-7	Xn; R48/20, R65 N; R51/53
xylén	1330-20-7	3 - 5	215-535-7	R10 Xn; R20/21 Xi; R38
ethylbenzen	100-41-4	0.5 - 1	202-849-4	F; R11 Xn; R20
naphtha (råolie), hydroafsvovlet tung	64742-82-1	0.2 - 0.5	265-185-4	Xn; R48/20, R65 N; R51/53
2-butanonoxim	96-29-7	0.2 - 0.5	202-496-6	Carc. Cat. 3; R40 Xn; R21 Xi; R41 R43
cobalt(2+) salte af c6-19 forurenede fedtsyrer	*68409-81-4	0.1 - 0.15	*270-066-5	Xn; R22 Xi; R38 R43 N; R51/53

Bemærkninger

(*) Den fulde ordlyd af R-sætningerne kan findes i punkt 16 og arbejdshygiejniske grænseværdier er nævnt i punkt 8, hvis de er tilgængelige. Indeholder et stof(fer), som er omfattet af Arbejdstilsynets Bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræftfarer ved arbejde med stoffer og materialer m.v. (nr. 906/2002). Disse stof(fer) er angivet i punkt 8 med et K.

3. Fareidentifikation

Sundhedsskadelig

Miljøfarlig.

Brandfarlig. Farlig: alvorlig sundhedsfare ved længere tids påvirkning ved indånding. Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Indeholder (2-butanonoxim, cobalt(2+) salte af c6-19 forurenede fedtsyrer). Kan medføre en allergisk reaktion.

4. Førstehjælpsforanstaltninger

- Generelt** : I tvivlstilfælde eller ved vedvarende symptomer skal der søges lægehjælp. Giv aldrig en bevidstløs person noget gennem munden.
Ved uheld: Kontakt læge eller skadestue - medbring etiketten eller dette sikkerhedsdatablad. Lægen kan rette henvendelse til Arbejds- og miljø- medicinsk klinik, Bispebjerg Hospital, tlf. 35 31 60 60.
- Indånding** : Bring personen ud i frisk luft og hold personen under opsyn. Hold personen varm og i ro. Hvis der ingen vejtrækning er, hvis vejtrækningen er uregelmæssig eller hvis åndedrættet ophører, så sørg for kunstigt åndedræt eller ilt fra uddannet personale. Giv ikke noget via munden. Ved bevidstløshed, anbring den tilskadekomne i aflåst sideleje, og søg lægehjælp.
- Øjenkontakt** : Kontroller for og fjern evt. kontaktlinser. Skyl straks øjnene med rigelige mængder vand i mindst 15 minutter, og løft med jævne mellemrum de øvre og nedre øjenlåg. I tvivlstilfælde eller ved vedvarende symptomer skal der søges lægehjælp.
- Hudkontakt** : Forurenet tøj og sko tages af. Vask huden grundigt med vand og sæbe eller anvend velegnet hudrensning. Brug ikke opløsningsmidler eller fortyndere.
- Indtagelse** : Ved indtagelse, kontakt omgående læge og medbring dette sikkerhedsdatablad. Hold personen varm og i ro. Forsøg IKKE at fremkalde opkastning, medmindre lægelig rådgiver anbefaler det. Sænk hovedet, således at opkast ikke vil løbe tilbage i munden og halsen.

5. Brandbekæmpelse

Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloakker og vandløb.

Brandslukningsmiddel : Anbefalet: alkoholbestandigt skum, kulsyre, pulvere, vandtåge. Må ikke anvendes: vandstråle.

Nedbrydningsprodukter : Disse produkter er carbonoxider (CO, CO₂). Nogle metaloxider.

6. Forholdsregler over for udslip ved uheld

Fjern om muligt antændelseskilder og vær opmærksom på eksplosionsfarer. Sørg for tilstrækkelig ventilation. Udslip begrænses og opsamles med ikke-brændbart absorberende materiale, f.eks. sand, jord, vemiculite, diatoméjord og placeres i beholder og bortskaffes i overensstemmelse med gældende regler (se punkt 13). Må ikke hældes i afløb eller vandløb. Rengør helst med rengøringsmidler, undgå opløsningsmidler. Hvis produktet forurener søer, floder eller kloaker, skal de behørig myndigheder underrettes i henhold til gældende regler.

7. Håndtering og opbevaring

Håndtering

Dampe er tungere end luft, og kan spredes langs gulvet. Dampe kan danne eksplosive blandinger med luft. Forebyg dannelsen af brændbare eller eksplosive blandinger og hold koncentrationer af dampe lavest muligt og under grænseværdien. Produktet må ikke anvendes i nærheden af åben ild og andre mulige antændelseskilder. Elektrisk udstyr bør beskyttes i henhold til gældende normer. For at aflede statisk elektricitet under overførsler, skal beholdere jordforbindes og forbindes med modtagerbeholderen med en ledning. Brug ikke gnistdannende værktøj.

Undgå indånding af dampe, støv og sprøjtetåge. Undgå kontakt med huden og øjnene. Rygning, indtagelse af mad og drikke er ikke tilladt i arbejdslokaler. Personlig beskyttelse: se punkt 8. Opbevares altid i beholdere af samme materiale som den originale.

Opbevaring

Skal opbevares i henhold til Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for brandfarlige væsker. Følg forholdsreglerne på etiketten. Opbevar på et køligt, godt ventileret sted adskilt fra uforligelige stoffer og antændelseskilder. Opbevares utilgængeligt for børn.

Undgå kontakt med: Oxidationsmidler, stærke baser, stærke syrer. Rygning forbudt. Undgå, at uvedkommende får adgang. Åbnet emballage skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage.

Brandfarlig væske af klasse : II - 1

8. Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

- Tekniske tiltag** : Sørg for tilstrækkelig ventilation ved anvendelse af punktudsugning og god generel ventilation for at holde de luftbårne damp- eller støvkoncentrationer lavest muligt og under deres respektive grænseværdier. Sørg for at der er øjenskylleudstyr på arbejdsstedet og adgang til nødbruser i nærheden af arbejdsstedet.
- Hygieniske foranstaltninger** : Vask hænder, underarme og ansigt grundigt efter håndtering af produktet, og før der spises, ryges, benyttes toilet samt ved dagens afslutning.

Navn på indholdsstof	Arbejdshygieniske grænseværdier
mineralsk terpentin	Arbejdstilsynet (Danmark, 2000). GV: 25 ppm 8 time/timer. GV: 145 mg/m ³ 8 time/timer.
xylene	Arbejdstilsynet (Danmark, 10/2002). Hud GV: 109 mg/m ³ 8 time/timer. Form: Alle former GV: 25 ppm 8 time/timer. Form: Alle former
ethylbenzen	Arbejdstilsynet (Danmark, 10/2002). GV: 217 mg/m ³ 8 time/timer. Form: Alle former GV: 50 ppm 8 time/timer. Form: Alle former Carcinogen
naphtha (råolie), hydroafsvovlet tung	DK-Arbejdstilsynet (Danmark, 2000). GV: 25 ppm 8 time/timer. GV: 145 mg/m ³ 8 time/timer.
2-butanonoxim	Arbejdstilsynet (Danmark, 10/2002). GV: 25 ppm 8 time/timer. Form: Alle former Carcinogen

Personlig værneudstyr

- Generelt** : Ved alt arbejde som kan indebære tilsmudsning skal handsker anvendes. Forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt skal anvendes hvor der sker tilsmudsning i en sådan grad, at almindeligt arbejdstøj ikke beskytter effektivt mod hudkontakt med produktet. Anvend sikkerhedsbriller ved risiko for eksponering.
Hvor der skal anvendes personlige værnemidler, skal disse vælges i overensstemmelse med Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 302/1993. Se produktets Kodenummer (punkt 15).
- Luftvejene** : Hvis ventilationen på arbejdspladsen er utilstrækkelig: Ved påføring af maling med pensel eller rulle, benyttes halv- eller helmaske forsynet med filter for organiske dampe type A, ved slibning benyttes også forfilter for støv type P. Ved sprøjtning eller længere varende arbejde skal altid anvendes luftforsynet åndedrætsværn. Anvend kun godkendt/certificeret filter eller tilsvarende.
- Hud og krop** : Anvend evt. arbejdstøj, ved sprøjtning anvendes beskyttelsesdragt.
- Hænder** : Brug egnede beskytteshandsker under arbejdet. Beskyttende creme kan beskytte de udsatte hudområder, men bør ikke påføres efter, at huden har været udsat for præparatet. Beskyttende creme må ikke benyttes under eller i stedet for handsker.
Den konkrete arbejdssituation kendes ikke. Handskeleverandøren bør derfor kontaktes med henblik på at finde egnede handsker.
- Øjne** : Brug egnede beskyttelsesbriller, som beskyttelse mod væskestænk.

9. Fysisk-kemiske egenskaber

- Fysisk tilstand** : Væske.
- Massefylde** : Vægtet gennemsnit: 1.15 g/cm³
- Opløselighed** : Uopløselig i koldt vand, varmt vand.
- Flammepunkt** : Lukket kop: 38°C (100.4°F).
- Ekspløsningsgrænser** : 0.5 - 8 vol %
- % Org. Opløsningsmiddel** : Vægtet gennemsnit: 37 %
- % Vand** : Vægtet gennemsnit: 0 %
- VOC-indhold** : Vægtet gennemsnit: 429 g/l (CEPE)
- TOC-indhold** : Vægtet gennemsnit: 366 g/l (baseret på data for: Opløsningsmiddel.)
- Opløsningsmiddel Gas** : 0.077 m³/l

10. Stabilitet og reaktivitet

Stabil ved anbefalet opbevarings- og håndteringsforhold (se punkt 7).

Meget reaktiv eller inkompatibel med følgende materialer: metaller.

Reaktiv eller inkompatibel med følgende materialer: Oxiderende materialer og syrer.

Let reaktiv eller inkompatibel med følgende materialer: Reducerende materialer.

Ved høje temperaturer (f.eks. i tilfælde af brand) kan der dannes sundhedsskadelige nedbrydningsprodukter:

Disse produkter er carbonoxider (CO, CO₂). Nogle metaloxider.

11. Toksikologiske oplysninger (sundhedsfarlige egenskaber)

Virkninger og symptomer

Udsættelse for opløsningsmiddeldampe kan være skadelig for helbredet og forårsage irritationer i slimhinder og åndedrætssystem, samt skader på nyrer, lever og centralnervesystemet. Opløsningsmidler kan forårsage nogle af de ovenfor nævnte virkninger ved optagelse gennem huden. Symptomer og tegn omfatter hovedpine, svimmelhed, træthed, muskelsvækkelse og i ekstreme tilfælde bevidstløshed. Gentagen eller længere tids kontakt med produktet kan medføre tab af hudens naturlige fedtlag, som kan medføre en ikke-allergisk kontakteksem og hudabsorption. Hvis væsken kommer i kontakt med øjnene, kan det forårsage irritation og reversible skader. Indtagelse i forbindelse med uheld kan give mave smerter. Kemisk lungebetændelse kan opstå, hvis der ved opkastning kommer opløsningsmidler i lungerne.

Kronisk giftighed : Gentagen eksponering for et skadeligt stof kan forårsage en generel sundhedsfare gennem akkumulering i menneskelige organer.

Carcinogene virkninger : Indeholder stoffer, som er omfattet af Arbejdstilsynets Bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræftisikoen ved arbejde med stoffer og materialer m.v. (nr. 906/2002) og Arbejdstilsynets liste over stoffer der anses for at være kræftfremkaldende (At Vejledning C.0.1, april 2005).

Overfølsomhed : Indeholder (2-butanonoxim, cobalt(2+) salte af c6-19 forgrenet fedtsyrer). Kan medføre en allergisk reaktion.

Akut giftighed

Navn på indholdsstof	Test	Resultat	Optagelse	Arter
Mineralsk terpentin	LD50	5000 mg/kg	Oral	Rotte
	LD50	3000 mg/kg	Dermal	Kanin
	LC50	>14 mg/l (4 time/timer)	Indånding	Rotte
xylen	LD50	4300 mg/kg	Oral	Rotte
	LD50	>1700 mg/kg	Dermal	Kanin
	LDLo	50 mg/kg	Oral	Menneske
2-butanonoxim	LC50	>6700 ppm (4 time/timer)	Indånding	Rotte
	LD50	930 mg/kg	Oral	Rotte
	LD50	>200 mg/kg	Dermal	Rotte
	LC50	20 mg/l (4 time/timer)	Indånding	Rotte

12. Miljøoplysninger

Produktet må ikke udledes i kloak eller vandløb.

Produktet er vurderet farlig for vandmiljøet i henhold til den metode, der er anført i direktivet om farlige præparater.

Navn på indholdsstof	Arter	Periode	Resultat
xylen	Oncorhynchus mykiss (LC50)	96 time/timer	8.2 mg/l

13. Bortskaffelse

Rester af produktet er betegnet som farligt affald. Affaldet skal bortskaffes i henhold til gældende regler.

Spild, rester, brugte klude m.v. opsamles, opbevares i brandsikker affaldsbeholder.

Affaldsbeholdere, skal mærkes med: Indeholder et stof, der er omfattet af dansk arbejdsmiljøregulering med hensyn til kræftisikoen.

Europæisk affaldskatalog nr. (EAK), Kemikalieaffaldsgruppe og -fraktion er angivet nedenfor.

EAK nr. : 08 01 11

Affaldsfraktion : 03.21

Affaldsgruppe : H

14. Transportoplysninger

Transport kan finde sted i overensstemmelse med nationale regler eller ADR for vejtransport, RID for togtransport, IMDG for søtransport.

Nedenstående transportklassifikation er ifølge ADR (2005), IMDG (2004) admendment 32-04.

	UN-nr.	Korrekt forsendelsesnavn	Klasse	PG*	Fareseddel	Yderligere oplysninger
ADR/RID klasse	UN1263	maling	3	III		Bemærkninger H-14
IMDG klasse	UN1263	PAINT. (white spirit)	3	III		Nødsituationsskemaer (EmS) F-E, S-E Marine pollutant (Forurener havet) Marine pollutant (Forurener havet) (P)

PG* : Emballagegruppe

15. Oplysninger om regulering

Klassifikation og mærkning i overensstemmelse med Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 329/2002, samt fastsættelse af kodenummer og MAL-tal i henhold til arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301/1993:

Symbol	: Sundhedsskadelig, Miljøfarlig.
Indeholder	: mineralsk terpentint
Risikosætninger	: R48/20 - Farlig: alvorlig sundhedsfare ved længere tids påvirkning ved indånding. R10 - Brandfarlig. R51/53 - Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
Sikkerhedssætninger	: 23- Undgå indånding af dampe/aerosoltåger. S51- Må kun bruges på steder med god ventilation.
Yderligere advarsler	: Indeholder (2-butanonoxim, cobalt(2+) salte af c6-19 forgrenet fedtsyrer). Kan medføre en allergisk reaktion.
MAL kode 1993	: 2-3
Kræftirisiko	: Arbejdstilsynets Bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræftirisikoen ved arbejde med stoffer og materialer.
Anvendelsesbegrænsninger	: Må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år, jævnfør Arbejdsministeriets bekendtgørelse om unges farlige arbejde.

Andre EU-regler

 Klassificering og mærkning er foretaget i overensstemmelse med EU-direktiverne 67/548/EØF, 1999/45/EF, inklusive ændringer og påtænkte anvendelse.

- Industrielle anvendelser, Bruges ved spray.

16. Yderligere oplysninger

Den fulde ordlyd af R-sætninger omtalt i Sikkerhedsdatabladet	: R11- Meget brandfarlig. R10- Brandfarlig. R40- Mulighed for kræftfremkaldende effekt. R20- Farlig ved indånding. R20/21- Farlig ved indånding og ved hudkontakt. R21- Farlig ved hudkontakt. R22- Farlig ved indtagelse. R48/20- Farlig: alvorlig sundhedsfare ved længere tids påvirkning ved indånding. R65- Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse. R38- Irriterer huden. R41- Risiko for alvorlig øjenskade. R43- Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. R51/53- Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
--	---

Bemærkning til læseren

Oplysninger, som er ændret i forhold til tidligere udgave, er markeret med et trekantet mærke i øverste venstre hjørne.

Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er baseret på vor nuværende viden og på EU - og national lovgivning. Oplysningerne er en beskrivelse af de sundheds-, sikkerheds- og miljømæssige forhold, der skal tages hensyn til ved brug af produktet, og er ingen garanti for produktets egenskaber iverigt. Det påhviler altid arbejdsgiveren/brugeren at sikre sig, at arbejdet tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med reglerne i den nationale lovgivning.